

Kriza ustvarja nove oblike in področja svetovanja

Razmere v panogi Potrebe po svetovalcih so v podjetjih velike, resnično povpraševanje in naročanje zunanjega znanja pa sta precej manjši

Razmere na trgu svetovalnih storitev so zelo podobne tistim, ki jih zadnji dve leti doživljajo tudi drugi ponudniki z velikim deležem znanja in kreativnih storitev, pravi Majda Dobravc iz Zbornice poslovno storitvenih dejavnosti. A kriza nima le slabih strani, saj napoveduje spremembe in z njimi nove priložnosti.

BARBARA PAVLIN

Posledice trajajočega upadanja gospodarske dejavnosti v več sektorjih z vsem, kar je temu sledilo in razmere še poslabšalo oziroma razširilo na tako rekoč vse gospodarstvo, se kažejo v zmanjšanju povpraševanja in naročil tudi na tem trgu. Še vedno vladata precejšnja negotovost in odlašanje s poslovnimi odločitvami, ponekod traja poslovni krč že več kot leto dni. Težave s kar splošnim pomanjkanjem finančnih virov niso odpravljene in niti, vsaj za zdaj, ni videti ukrepov vlade, ki bi pomagali sprožiti ponovni zagon – vsaj z nekaterimi velikimi projekti – in začeli reševati iz vrste težav, ki jih podjetja sama ne morejo odpraviti. Trg se bo znova začel krepiti z razvojno usmerjenimi ukrepi in spodbudami države pa tudi z odpravo tistih škodljivih varčevalnih ukrepov, ki pomenijo le reze brez analize učinkov takšnega ravnanja.

Spremembe nujne, a počasne

»Položaj, v katerem so mnoga pod-

Na odločitve naročnikov je precej vplivala negotovost v gospodarstvu, zato je bilo naročil manj.

pravi Majda Dobravc. Občasno je v katerem od sektorjev izboljšanje, ki posledično vpliva tudi na trg svetovalnih storitev, a to so le kratkoročna dogajanja, ki za zdaj niso mogla prinesiti večje in trajnejše pozitivne spremembe.

»Če kdaj, potem v takšnih razmerah tako podjetja kot javni naročniki potrebujejo strokovno pomoč od zunaj, vendar pa je resnična raven naročanja precej nižja, kot bi morala biti za resnično izvedbo nujnih sprememb za večjo učinkovitost in konkurenčnost,« meni Dobravčeva.

Manj javnih naročil

Lansko leto je najbolj zaznamovalo nadaljevanje negativnih gibanj iz leta 2010, ki so splošne razmere še poslabšale. Svoj delež je prispevalo tudi politično dogajanje, ki je pri-

spevalo k popolni blokadi na nekaterih ključnih področjih. Splošna (gospodarska) klima se je poslabševala in spirala gospodarske ak-

Krčenje trga je svetovalna podjetja spodbudilo v iskanje priložnosti na tujih trgih in tudi letos je pričakovati enako.

tivnosti vse bolj obračala navzdol. Tudi obseg povpraševanja na trgu svetovalnih storitev se je, še posebno v znamenju varčevanja in rezanja stroškov, zmanjševal.

Zmanjšalo se je tudi javno naročanje svetovalnih storitev. Vlada je z vrsto pavšalnih ne dovolj premišljenih varčevalnih ukrepov prav ponudnike svetovalnih storitev zelo prizadela, razlaga Dobravče-

va. »Z ukrepom praktično popolne prepovedi najemanja zunanjih strokovnjakov pa je ponudnikom storitev znanja – tudi svetovalcem – pritisnila pečat dežurnih krivcev za »nepotrebne velike« stroške države ter jim tako mimogrede in kar vsem povprek nadelo negativno konotacijo. Podobno je veljalo za pritiske na zniževanje cen v že sklenjenih pogodbah, kar je vodilo do skrajnih primerov, ko so »pričakovane« cene za intelektualne storitve že padle pod ceno izvajalcev preprostih fizičnih del,« še dodaja.

Za zdaj (še) ne kaže, da se bo obseg javnega naročanja svetovalnih storitev povečal. »Morda se utegne ta delež v Sloveniji še zmanjšati, kar pa bi nas moralo vse skrbeti. To ne pomeni le manj posla za svetovalna podjetja in manj stroškov

za državo, ampak predvsem manj uspešnih projektov javnih naročnikov in gotovo ne bolj učinkovita organizacija in izvedba delovanja državne administracije. Na koncu pa to vselej pomeni precej večje stroške države, pogosto celo nedokončane ali slabo izvedene projekte,« pravi Dobravčeva.

Prezgodaj za napovedi

Temu primerno je večina svetovalnih podjetij lani slabše poslovala. Naročniki so odlašali z naročili, bilo jih je manj pa tudi obseg posameznih načrtovanih projektov se je zmanjševal. Na takšne odločitve naročnikov je precej vplivala negotovost v gospodarstvu. Zmanjšalo se je povpraševanje za svetovanje pri zaposlovanju, saj so mnoga podjetja obseg poslovanja zmanjševala. To zmanjšanje se je pokazalo tudi na drugih področjih upravljanja človeških virov, kot je varčeva-

nje pri izobraževanju zaposlenih, tržnih in drugih raziskavah.

In kako bo letos? Dobravčeva odgovarja: »V začetku leta je bilo kar nekaj znamenj izboljšanja, vendar je za kakršnekoli napovedi še prezgodaj. Pričakujemo, da bodo prva znamenja oživljanja sprožila težko pričakovano odpravo krča pri naročanju številnih storitev, še posebno svetovalnih za izvedbo sprememb v podjetjih.«

Usmerjanje na tuje trge

Krčenje trga je svetovalna podjetja spodbudilo k temu, da so se več kot prej usmerila na tuje trge in tudi letos je pričakovati, da bo iskanja poslovnih priložnosti v tujini še več.

»Križa seveda napoveduje tudi spremembe, ki jih morajo še posebno svetovalci znati in uspeti predvideti ter zaznati,« pravi Dobravčeva. To je tudi obdobje vla-

ganja v lastno izpopolnjevanje in pridobivanje novih znanj, razvijanje novih orodij in metodologij ter poznavanje stroke v globalnem smislu. »Brez tega danes ne gre več. Prav zaradi krize je bilo v svetu narejenih veliko različnih analiz ter predvidevanj možnega razvoja in vsaj delno tudi posledic, ki nakazujejo smeri sprememb in razvoja novih področij, sektorjev, poklicev ..., prav tako drugačnega organiziranja vrste dejavnosti v javni in zasebni sferi. Vse to so področja, kjer se bodo prej ali slej pojavile potrebe po znanju, inovativnih pristopih, in to pomeni priložnosti za svetovalce,« meni Dobravčeva.

To ponazorila s primerom: »Dejstvo je, da se podaljšuje delovna doba in bomo zaposleni delali vse dlje. Koliko stvari – postopkov, procesov, oblikovanja delovnega mesta in podobno – bo treba smiselno spremeniti zaradi tega

in kje vse, si še niti ne predstavljamo. Celotno področje upravljanja človeških virov bo doživelo spremembe in novosti, obenem pa se bo razvijala ponudba specializiranih proizvodov in storitev v vrsti sektorjev.«

Pomembni področji, kjer bodo (nove) priložnosti še za svetovalce, sta trajnostni razvoj in razvoj okolja (v vsebinskem in organizacijskem smislu), tudi v povezavi z inovativnimi poslovnimi modeli in ekomodeli.

Trg svetovalne dejavnosti se razvija, ponudba se prilagaja potrebam in pojavljajo se nove oblike in področja svetovanja. V podjetjih vse več stavijo na zmogljivost zaposlenih, talente, najustreznejše ključne kadre, inovativne sposobnosti v podjetju, ki jih spodbujajo z novimi organizacijskimi in drugimi prijemi, na trženje v novih oblikah in na novih trgih.